

## Százévesek klubja alakult

Könyvtárosünnepség Budapesten

Az idén megnyitásának, illetve közhasználatba adásának centenáriumát ünneplő szegedi Somogyi-könyvtár emlékülést rendezett szerdán Budapesten, a Széchényi Könyvtár dísztermében. Ezen Tóth Béla író, a Somogyi-könyvtár igazgatója emlékezett meg a könyvtár évszázados útjáról, majd dr. Péter László tudományos tanácsadó arról a szerepről tartott előadást, amelyet a könyvtár betölt Csongrád megye és székhelye művelődéstörténetében. Az alapító Somogyi Károlyról Beke Margit, az esztergomi primási levéltár igazgatója, a múlt század végén hazai könyvtárügyről Fülöp Géza, az ELTE könyvtartudományi tanszékének docense beszélt.

Ezt követően alakult meg a Százévesek klubja, vagyis a hazai százéves közművelődési könyvtárak közössége. Az ebbe tartozó közkönyvtáraknak Billédi Ferencné, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke nyújtotta át az ezt tanúsító oklevelet. Centenárius oklevelet kapott az ünnepelt Somogyi-könyvtár mellett a közhasználatba adásának még csak 96. esztendőjénél tartó, valamint a szombathelyi Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár (amely már 103 éve működik), és az idén évszázada megnyitott gyulai Mogyorósi János Városi Könyvtár.

## MTESZ-tanácskozás

Szerdán ülést tartott az MTESZ országos elnöksége. Fock Jenő elnökléssel, Tóth János, az MTESZ főtitkára beszámolt a két elnökségi ülés között eltelt időszak tevékenységéről. Az országos elnökség jóváhagyta az üzemi és intézményi szervezetek országos tanácskozásának előkészületeit és programját, elfogadta az idei MTESZ-ülésokról szóló előterjesztést.

## Megállapodás

Kiss Lajos vezérőrnagy, a Magyar Honvédelmi Szövetség főtitkára és Ispánovits Márton, a Magyar Ellenalak, Antifasiszták Szövetségének főtitkára a két szövetség együttműködésének továbbfejlesztésére és távlati célkitűzéseik megvalósítására irányelveket írtak alá szerdán az MHSZ székházában.

## Közgazdasági napok

# Bér- és jövedelempolitika

A közgazdasági napok programjában tegnap, szerdán délután egy érdekes és sokakat érintő téma szerepelt: előadást hallhatták az időszaki bér- és jövedelempolitikai kérdésekről. A SZOT főmunkatársa, Hámosi Antal beszélt a bérszabályozás jelenlegi helyzetéről és a jövő esztendőben várható változásokról. Elmondta többek között, hogy a végleges döntésekre csak ezután kerül sor, de minden bizonnyal november közepére nyilvánosságra hozzák az újabb rendelkezéseket, szabályozásokat.

Megtudhattuk Hámosi Antaltól előadásából, hogy az idei esztendőre tervezett és elkészült munkaerő „mozgás” nagyjából úgy alakult, ahogy gondolták. Az iparban nagyobb mértékben, az építőiparban mérsékeltebben, de csökkent a létszám. Évek óta gondot okoz egyébként — sok helyütt ugyan csak látszat gondok — van szó — hogy a termelés stagnálása, illetve alacsony mértékű növekedése ellenére is munkaerőhiányra hivatkoznak a vállalatok. Ez a gond néhol igazai és gyakran feszültsé-

geket is okoz. Különösen érvényes a budapesti iparvállalatoknál, vidéki nagy ipari körzetekben és egyes szakmai területeken. A korábban bevezetett érdekeltiségi rendszer hatása még nemigen érződik.

Valamelyest enyhíti a gondokat a közelmúltban létrejött gazdasági munkaközösségek hálózata. Jelenleg hazánkban 7500 vállalati gazdasági munkaközösség működik, tagjaik száma körülbelül 75 ezer. E csoportok munkaerőt pótolnak, de bizonyos feszültségeket is okoznak. Mivel a termelési alaptevékenységhez kapcsolódik munkájuk, a munkaerőhiánnyal küzdő cégeknek egyenes áldásos a munkaközösségek tevékenysége. A feszültségek akkor jelentkeznek, amikor a közösségek tagjainak kifizetett bért a termelési költségek között számolják, s így bértakarékosságról nehezen lehet beszélni. Bár azt is megjegyezte az előadó, hogy a munkaközösségek tagjainak külön jövedelme alig haladja meg azt az összegét, amelyet a túlórázók is megkeresnek pótlékaikkal együtt.

Azt tervezik a jövő esztendőre fogva, hogy a vállalatokat „érzékenyebbé” teszik bérpolitikájuk formálására, miközben az önállóságot is tovább növelik majd. Az idei esztendőben is körülbelül 30 vállalatnál alkalmazznak kísérleti jelleggel speciális bérszabályozást. Tapasztalataikról nincs még megbízható és megnvutató összegzés. A bérpolitikai szabályozókban várható módosítások természetesen a legfőbb gazdaságpolitikai feladatainkba „ágyazva” működhetnek eredményesen. Tehát hatáskoruknak érződni kell a külkereskedelmi egyensúly javulásában, a fogyasztás és a felhalmozás arányainak egészséges alakításában és az életszínvonal elért eredményeinek a megtartásában.

Az előadás befejező részében fölvezette Hámosi Antal a várható változásokat, a bérpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében alkalmazandó eszközrendszereket. A lényeg persze marad: a jobb és nagyobb teljesítményt fejezzék ki a keresetek is, de egy sor területen ezt adminisztratív intézkedésekkel aligha lehet megoldani. Csak a nagyobb fokú érdekeltiségi rendszer hozhat megnvutató eredményeket. Azt is tudják a szakemberek, hogy olyan bérszabályozó rendszer volna az igazi, amely valóban érzékenyvé teszi a vállalatokat a költségek alakításában. Ehhez az első lépéseket valószínű már a jövő esztendőben megteszik.

## Békenagygyűlések, fórumok, előadások

Szerdán összeült az Országos Béketanács elnöksége. A tanácskozáson tájékoztató hangzott el időszaki nemzetközi kérdésekről, valamint az ENSZ-közgyűlés ülészakán munkájáról. Attérintették a békemozgalmak soronkövetkező feladatait, s ismertették az ENSZ leszerelési hite alkalmazásáról rendezendő akciót.

Az ülésen elmondták, hogy a hétfőn kezdődő eseménysorozat programjában szakértői fórumok, békenagygyűlések és előadások követik majd egymást. Október 24-én az Országos Béketanács — a TIT budapesti szervezetével közösen — a Planetáriumban szakértői fórumot rendez, amelyen az úrkutatók és az úrhadással kapcsolatos kérdéseket vitatják meg. Október 31-én nagygyűlést tartanak a XIII. kerületi pártbizottság épületé-

ben, ahol ismertetik a nemzetközi helyzet és a magyar külpolitika kapcsolódási pontjait, s elemzik a Helsinki óta eltelt időszak eredményeit és nehézségeit. A tervek szerint november 10-én a Budapest Sportcsarnok nagyszabású békedemonstrációnak ad otthont: itt a fővárosiaknak ismét lehetőségük nyílik békevágyuk kifejezésére, a tiltakozásra az imperialista körök fegyverkezési politikája ellen.

Az Országos Béketanács vezetői az elnökségi ülésen felhívással fordultak a hazai szervezetekhez, testültekhez, s egyházakhoz, hogy az ENSZ leszerelési hetén további rendezvények szervezésével járuljanak hozzá az akciómozgás sikeréhez. Az Országos Béketanács elnöksége nyílt levélben köszönti majd a békeakciók résztvevőit. (MTI)

## A közlekedésbiztonságról

Mórahalmon, a nagyközéleti tanács épületében tartotta tegnap, szerdán délután soros ülését a Szeged városi és járási közlekedésbiztonsági tanács elnöksége. A nagyközéleti közlekedésbiztonsági kérdéseiről, s a közlekedési nevelés helyzetéről Murányi György tanácselnök tájékoztatta az elnökség tagjait, akik a Magyar Autóklub és a KBT együttműködésének tapasztalataival, a járásban működő klubcsoporthoz tevékenységével is megismerkedhettek dr. Kánya Andrásnak, a klub Csongrád megyei titkárnak előterjesztésében. A forgalomszabályozás és a tömegközlekedés aktuális feladatairól, Szeged közlekedésbiztonsági helyzetéről Tölgyesi

Béla, a városi tanács vb-építési és közlekedési osztályának vezetője adott áttekintést.

Az ülésen dr. Kántor Géza, a Szeged városi és járási rendőrkapitányság vezetője bejelentette, hogy Nacsa László százados, a szegedi KBT eddigi titkára más magasabb beosztásba került, ezért e területen ezután Turi Sándor hadnagy tevékenykedik. Dr. Kántor Géza ezután oklevelet adott át az Iskolák közlekedésbiztonságért mozgalomban kiemelkedő tevékenységet folytató kis-kundorozmos I. számú általános iskolai igazgatójának, Jóó Ferencnek. Az iskola diájai jutalmul egy kerékpárt kaptak.

# Az országgyűlés őszi ülészakája elé

Az Elnöki Tanács október 20-ra összehívta az országgyűlést. Legfelső törvényhozásunk tagjai várhatóan megvitatják az ipari miniszter beszámolóját az ipar helyzetéről és feladatairól, valamint a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnökének tájékoztatóját a népi ellenőrzés munkájáról.

Az Ipari Minisztérium tevékenységét létrejött, vagyis a különböző ágazati minisztériumok összevonása óta nem vizsgálta a parlament. Am a téma iránti felfokozott várakozás — amely a megyei képviselőcsoportok tanácskozásain, illetve az országgyűlés ipari bizottsága ülésén is megnyilvánult — nemcsak e ténnyek köszönhető. Az iparról az elmúlt hónapokban igen sokat lehetett hallani, tevékenysége az érdeklődés homlokterébe került, nem véletlenül. Iparunk komoly gondokkal küzd, immár jó ideje. A 70-es évekből olajárrobbanás után ez az évtized a technológiák felértékelődésével, világgazdasági recesszióval kezdődött. Ezek káros hatásai súlyosan érintették iparunkat. Hiba volna azonban az elmúlt három esztendőt, vagyis a VI. ötéves terv kezdete óta eltelt időszakot, csak és kizárólag a gondokkal, bajokkal jellemezni. Az iparban dolgozó 1 millió 300 ezer ember munkájára nyomán napjainkra számottevő minőségi változás is észrevehető a népgazdasági ágakban. Nőtt a termelékenység: 1980 óta több mint 100 ezer ember keresetét más-más munkát magának, am az ipar termelése évről évre mégis meghaladta az előző esztendőt. Az okos intézkedéseknek és azok következtetés végrehajtásának is köszönhető, hogy 1978 és 1983 között a termelés növekedését, nem követte az energiafelhasználás növekedése, sőt, tavaly immár 2 millió tonnát kevesebbet használt az ipar, mint 1978-ban. A tőkés export növelésével — erre az évre 4,9 százalé-

javulása, kialakulóban van egy jobb termelési struktúra, az energiatakarékosság kezd jelentős eredményeket felmutatni — vagyis a népi ellenőrök mintegy igazolják az egész népgazdaság területén mindazt, amelyről az ipar tevékenységének elemzése során szó esett. Ugyanakkor rámutatnak a KNEB-vizsgálatok arra is, hogy a termékszerkezet-váltás, illetve a vállalati munkaerő-gazdálkodás között nem kielégítő a kapcsolat, és visszatérnek a zavarok a kooperációkban, a szerződéses kapcsolatokban is. Az elmúlt négy esztendőben a népi ellenőrzés évente mintegy 6000 írásos és csaknem 3000 szóbeli bejelentést érkezett, ezek kétharmada közérdekű témával foglalkozott: a szocialista gazdálkodást, az etnikai normák sértő eseteit kifogásolták többnyire. Nem kevés volt a lakásgazdálkodással, az ingatlankezeléssel, a telek-spekulációval, az árullással, szolgáltatásokkal kapcsolatos bejelentés sem. A központi és a területi bizottságoknál jelenleg működő mintegy 30 ezer népi ellenőr vizsgálatai nyomán a szervezet a korábbinál következetesebben élt a törvényben biztosított lehetőségeivel: évente csaknem 12 ezer javaslatot és 5000 figyelemfelhívó levelet, úgynevezett szignalizációt küldött a vizsált intézményekhez, illetve azok felügyeleti szerveihez. Az illetékesek jól hasznosítják a KNEB különböző vizsgálatainak tapasztalatait: az általános iskolás gyermekek elhelyezéséről folytatott ellenőrzések jelentősen hozzájárultak például a tanteremgondok megszüntetéséhez. Az egészségügyi integráció széles körű vizsgálata eredménye: szervezettebbé vált az ügyeleti rendszer, javult a körzeti orvosok munkája.

## Több építőanyag

Erőfeszítések az igények kielégítésére

Az építőanyag-ipar az év első kilenc hónapjában összességében — az ÉVM előzetes adatai szerint — a múlt év azonos időszakához képest 2, az idei előirányozott viszonyítva pedig 3,5 százalékkal bővítette termelését. Különösen nagy erőfeszítéseket tettek a lakosság saját építkezéseire, s a több építőanyagok termelésének növeléséért, s némileg az ellátási feszültségek enyhülte. Központi intézkedések alapján a külkereskedelem — elsősorban szocialista országokból — ter-

ven felül szerzett be falazóanyagot, tetőcserepet, ajtókat és ablakokat. A téglaiiparban a termelés bővítésére 40 fejlesztési beruházás kezdődött meg, ám ezek hatása a következő években lesz érezhető. Ezért az idén a meglévő termelőberendezések hatékony kihasználására tettek jelentős erőfeszítéseket, s a gyárak dolgozói önként vállalt szombat-vasárnap munkával növelték a termelést. A gyártási fődéneben úgyszólván valamennyi hét végén dolgoztak. Ezeken a munkaszakokon eddig 23 millió téglát készítettek ter-ven felül, s az év végéig további 5 milliót gyártanak. A hazai termeléssel és az importbeszerzésekkel együtt várhatóan az idén mintegy 50 millió téglával többet szállítanak a Tüzépiparok, mint tavaly, de ez is kevés. A tetőcserep ellátásán gondot okozott, hogy a rekonstrukciós munkálatok miatt kiesett a nagy békéscsabai gyár termelése, amelynek pótlására a hétvégi munkaszakokon eddig 2,4 millió, az év végéig pedig összesen 6,5 millió tetőcserepet készítenek más üzemek dolgozói, s importból mintegy 10 millió darabot kapnak a Tüzépiparok. A tetőfedő anyagok kínálatát javította, hogy az év első kilenc hónapjában a múlt év azonos időszakához viszonyítva 92,5 százalékkal növekedett az azbesztcement tetőfedőlemezek termelése. Így az idén — tehát

a hátralevő hónapok termelésével együtt — 2,1 millió négyzetméterrel több tetőfedő palát kaphatnak a sajtóház-építők, mint tavaly. A Beton- és Vasbetonipari Művek gyárai az év első kilenc hónapjában az előirányoztnál 16,5 százalékkal több vasbetonterméket szállított a sajtóház-építők részére a Tüzépiparok részére.

Egyebek között fődéne-rendből 200 ezer, áthidalógerendából 90 ezer, fődénpallókból 64 ezer méter a többlet, s 500 ezer fődéneleltesttel tetézték meg az időarányos előirányzatot. A cementgyárak az egy évvel ezelőtől 40 ezer tonnával több cementtel segítettek az építők ellátásában.

Az Építéstudomány- és Faipari Vállalat időarányos szállítási kötelezettségénél 7 ezerrel több ajtót és ablakot szállított a belkereskedelemnek. A soproni és a lágymányosi faipari vállalat 7, illetve 10 százalékkal bővítette termelését, s kapcsolódott a lakosság ellátásába a nagy építőipari vállalatok asztalosüzemei is. Hazai termelésből így a tavalyinál várhatóan 70 ezerrel több ajtót és ablakot kapnak a sajtóház-építők. Ezenkívül a sajtóház-építők hazai források kiegészítésére — főként szocialista importból — mintegy 170 ezer aito és ablak beszerzésével enyhíti idén az ellátási feszültségeket a Lianimpex Külkereskedelmi Vállalat.

(MTD)